

Viața părintelui Gherasim Iscu mi se înfățișează ca o icoană- prăznicar. Pe margini, privesc scenele miniaturale, meșteșugit zugrăvite, din viața sa de mărturisitor luminos al lui Hristos. Primii ani, în care sufletul său fraged a primit de la părinții săi, Grigore și Elena, învățătura creștină, aceasta fiindu-i înveliș cald și ocrotitor, dar și drum predestinat: nu peste mulți ani va păși pe calea monahală, devenind fratele Grigore, în Mănăstirea Bogdana. În paralel, aprofundează studiile teologice: în 1928 absolvă Seminarul la Mănăstirea Neamț, iar mai târziu pe cel de la Cernica.

- Soborul Sf. Mănăstiri Tismana - Gorju -
12 Iulie 1936.

INDEPENDENȚA
ROMÂNIA
Independența
prin Cultură

Urmează, pe traseul său existențial, anii de studenție petrecuți la Facultatea de Teologie din București, pe care o va absolvi în 1942, datorită vitregiei vremurilor. Alte „ferestre” îi deschid privitorului perspective noi de înțelegere asupra biografiei părintelui Gherasim: tunderea în monahism și hirotonia sa ca ieromonah, care au avut loc în anul 1932; ridicarea sa la treapta de stareț al Mănăstirii Arnota, pe 15 aprilie 1937; nevoița sa pentru reclădirea mănăstirii mistuite de incendiu, apoi anul în care a răspândit credința creștin-ortodoxă în Transnistria (1942-1943), ctitorind biserici, păstorindu-i pe credincioși, fiindu-le celor mici dascăl și profesor de religie.

Apoi îl vedem pe părintele Gherasim stareț al Mănăstirii Tismana, pe care avea să o refacă, redându-i chipul și menirea de lăcaș sfânt, după ce o bună bucată de vreme fusese transformată în loc de pedeapsă și surghiun - în temniță cruntă. Urmează alte scene care iradiază o lumină din ce în ce mai caldă, mai intensă, iar în ea vedem mai limpede, mai precis conturat chipul părintelui, de mărturisitor neclintit al lui Hristos: arestarea sa, orchestrată de comuniștii ateï pentru vina de a-i fi adăpostit și hrănit pe românii din Mișcarea Națională de Rezistență, anchetele draconice pe care le-a îndurat demn, plin de curaj, fără să-i trădeze pe luptătorii din rezistență. Alte firide săpate în timp ne relevă supliciile prin care a trebuit să treacă martorul lui Hristos, Gherasim de la Tismana, în bolgia iadului comunist: torturile și batjocurile la care va fi supus, printre ele, dezbrăcarea cu forța de haina monahală. În adâncurile întunericului comunist, în acel loc al deznădejdiei și al morții fizice și spirituale, părintele Gherasim va aprinde în inimile fraților săi de suferință candela nestinsă a Rugăciunii lui Iisus. Nu doar credința de granit, curajul leonin, rectitudinea morală și generozitatea mergând până la sacrificiul de sine îi vor împodobi cu virtuți chipul de mărturisitor al lui Hristos: la Canal, părintele va cunoaște adâncul smereniei (paznicii lagărului de muncă îl vor umili, punându-l

să curețe closetele).

Tot în acel cumplit loc, în care mulți își vor cunoaște sfârșitul, minunatul stareț de la Tismana li se va alătura preoților care săvârșeau Sfânta Liturghie, ignorând primejdia morții și a suferințelor felurite, fără de sfârșit. Într-o altă secvență iconografică îl văd pe părintele Gherasim în camera 4 din spitalul penitenciar Târgu Ocna. A fost adus aici, bolnav de TBC, datorită condițiilor inumane la care fusese expus - foame mistuitoare, muncă istovitoare, torturi și umilințe pe care doar Dumnezeu le știe. Având sub ochi exemplul său viu, de jertfelnicie neobosită, în inima generalului Todirescu (Robescu) - fostul comandant al jandarmeriei din vremea guvernării regelui Carol al II-lea și al celei antonesciene - se trezește la viață credința în Hristos. Ca mulți slujitori aleși ai lui Dumnezeu, Părintele Gherasim Iscu și-a cunoscut dinainte sfârșitul vieții pământești. Ultimul act al vieții sale pline de tragism avea să pună în lumină culmile sfințeniei pe care le atinsese: iertarea prigonitorilor săi. Un alt sfânt contemporan, Siluan Athonitul, cel care într-un moment de adâncă deznădejde L-a văzut aievea pe Iisus Hristos, notează undeva, în scrierile sale, că iertarea vrăjmașilor este semnul nemincinos că în inima unui om sălășluiește Duhul Sfânt.

Era ziua Nașterii Domnului, din anul 1951. Sleit de puteri, Gherasim le cere camarazilor de suferință să îl ducă la patul lui Vasilescu, fostul său tortionar care îl chinuise la Poarta Albă. Cu plămâni plini de caverne, acesta își aștepta sfârșitul iminent. Părintele Serafim îi ascultă spovedania, îl împărtășește cu preacuratul Trup și preacinstitul sânge al Mântuitorului, îl sărută... Amândoi, victimă și călău, aveau să pornească împreună, în această noapte sfântă, spre tărâmul încărcat de lumină, bucurie și viață nestricăcioasă. Încă nu părăsise cu totul această lume, dar sufletul părintelui Gherasim deja se veselea de cântările cetelor îngerști. Cunoscând virtuțile părintelui Gherasim Iscu și viața sa exemplară, sinodul Bisericii Ortodoxe Române a deschis un dosar pentru canonizarea sa (care va avea loc în anul 2025), eveniment mult-așteptat de toți creștinii din România, care au evlavie la mucenicii și mărturisitorii ce și-au dovedit vrednicia în temnițele comuniste.

Profilul spiritual al starețului Gherasim de la Tismana, chip al iertării hristice, a fost descris în cuvinte vii, mișcătoare, de prietenul său, Aurel Constantin Dragodan. Doar cine a cunoscut dorul neostoit de cei dragi, frigul mușcător, foamea sălbatică, mizeria putea să înțeleagă valoarea darurilor pe care părintele Gherasim le împărțise cu atâta dărnicie semenilor săi urgisiți: „Cu fața de ceară, Cu trupul firav ca de sfânt bizantin, Părintele Gherasim a fost adus într-o seară, Învăluindu-ne cald în surâsu-i blajin. Zile de boală din carne i-au rupt Și-acum doar o piele-i înfășură osul, Dar tainic el spune rugăciunea inimii, neîntrerupt: „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”

În noaptea aceasta, din temniță gândul ne zboară Prin neaua Crăciunului dalb să colinde-amintirea. Pe mucedu paie Părintele Gherasim trage să moară, E grea răsufierea, sleită privirea. Ardeau ca făcliile ochii fiecărui bolnav Ion și Valeriu și-au împreunat mâinile în rugăciune. Viața mai pâlpâia ca o candelă ce se stinge în trupul schilav Apoi, printre gratii, s-a văzut căzând o stea de tăciune. Domnea-n încăpere o liniște grea. Doar aripi de îngeri în jur fâlfâiau, mătăsos. Departe, copiii cântau un cântec de stea, Părintele Gherasim a plecat să se-nchine la ieslea lui Hristos”.

Ciprian Voicilă